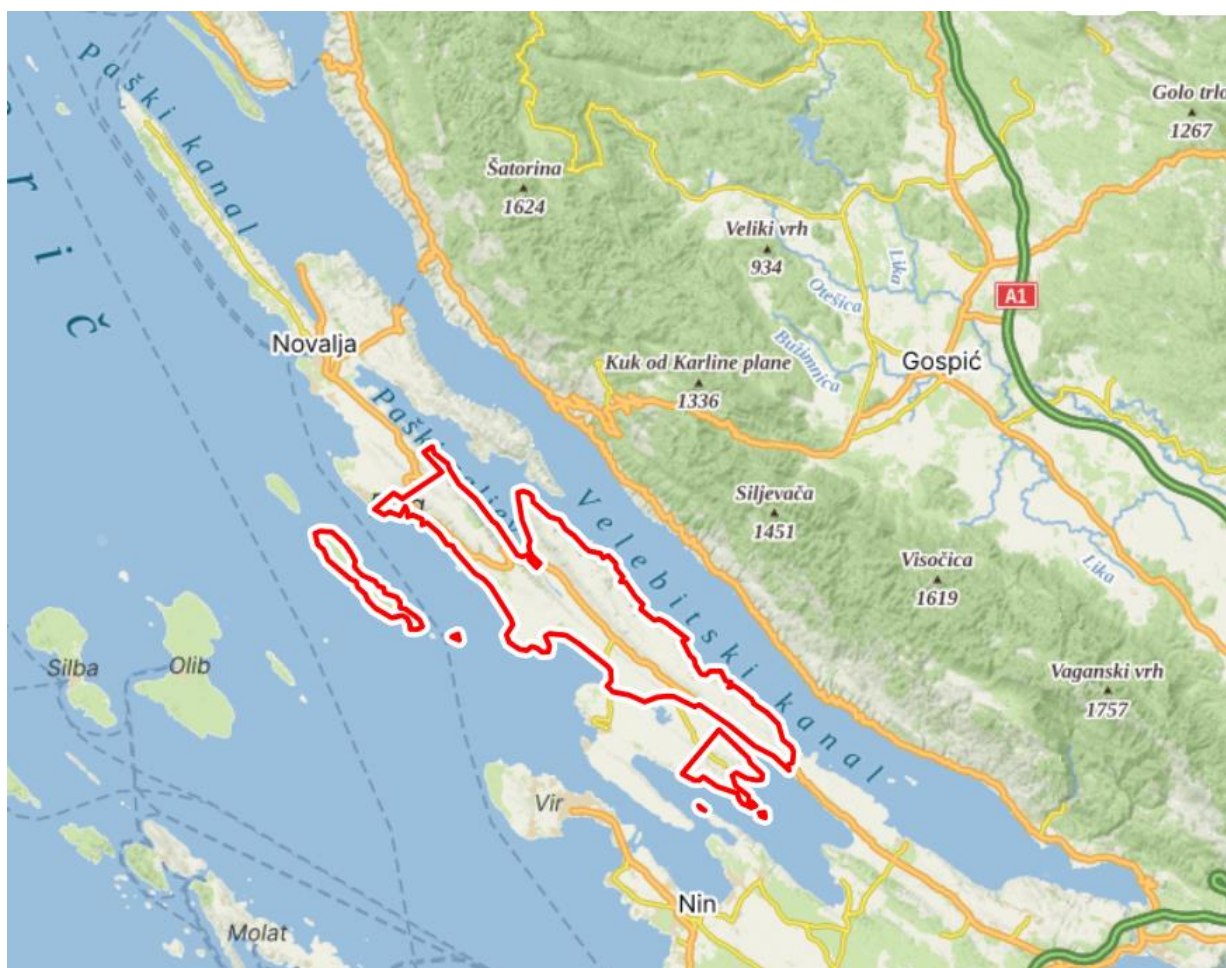

Ostrov Pag, Mesto Novalja a iné informácie o destinácii

OSTROV PAG

Geografia ostrova Pag

Ostrov Pag, v minulosti nie príliš známy ostrov, nájdeme na rozhraní Severnej Dalmácie a chorvátskeho prímoria, ktoré tvorí prímorskú časť stredného Chorvátska. Od pevniny ho oddeľuje Velebitský prieliv, na severe potom Pažský prieliv, na ktorého náprotivnej strane ležia ostrovy Dolin a Rab. Geograficky sa ostrov Pag, spolu s neobývanými ostrovmi Maun a Škrda, ležiacimi asi 5 km od západného pobrežia Pagu, radí ku skupine Kvarnerských ostrovov.

Za dávnych tektonických porúch sa časť súčasného pohoria Velebit oddelila od masívu a prasklinu prekrylo more, vznikol ostrov Pag ako najdlhší z jadranských ostrovov. S rozlohou 284,56 km² je tretí najväčší (po Krku a Cresu) a piaty najväčší na Jadrane (po Brači a Hvare). Ostrov má trochu neobvyklý, tiahly tvar. Jeden básnik o ostrove Pag povedal, *"že sa roztiahol pod Velebitom ako unavená veľryba"*. Najužší je ostrov na výbežku širokom len niekoľko sto metrov, na ktorého vrchole sa nachádzajú miesta Tovarnele a Lun. Najširšie miesto je v južnej časti pri obci Miškovice - asi 2 km. V dĺžke 60 km sa Pag tiahne od severozápadu na juhovýchod. Delí Dalmáciu od Prímoria a žije tu okolo ôsmich tisíc obyvateľov.

Z najväčšej časti tvorí krajinu Pagu šedobiely, bórrou zbrázdnený kamenistý kras, ktorý je v niektorých vyšších oblastiach ostrý ako britva. Zelené plochy sa nachádzajú na juhozápade okolo obce Šimuni a v severozápadnej časti ostrova od Novalje do Tovarnelu. Pobrežie ostrova je mimoriadne členité s veľkým počtom zátok, prístavísk a piesočných pláží. Morské dno je prevažne piesočné a len miestami skalnaté. Hĺbka pažských vôd je 2 až 67 metrov.

Ostrov Pag tvorí prevažne krasový vápenec a slieň, a všade možno vidieť závrty, jaskyne a priehlbiny. Na ostrove sú tri sladkovodné jazerá - **Velo Blato** a **Malo Blato** neďaleko Povljany a **Blato Robota** pri Kolane. Sú tu aj tri úrodné krasové polia - Novaljské, Kolanské a Povljanské, na ktorých sa vyvinulo poľnohospodárstvo, a to predovšetkým vinárstvo. Väčšia časť ostrova leží na nulovej nadmorskej výške, najvyšší ostrovný vrchol je Sveti Vid merajúci 349 m. Zo všetkých obcí len Kolan a Gorica nie sú pri mori alebo v jeho bezprostrednej blízkosti. K ostrovu Pag patria aj menšie ostrovčeky **Maun**, **Škrda** a **Brušnjaci** na západe a **Maškalic** a **Šestakovci** na severe.

Okrem okruhliakových pláží ponúka ostrov Pag, ako jeden z mála miest na Jadrane, tiež krásne piesočné pláže napr. Čista plaža či Planjka. Z ostrova Pag môžete podniknúť obľúbené lodné výlety na okolité ostrovy. Členité pobrežie Pagu ukrýva aj

množstvo zátok s romantickými plážami dostupnými len člnom, kde budete zaručene sami.

Pažský most a trajekt na Pag

Od roku 1969 je ostrov Pag spojený s pevninou mostom. Pažský most je dlhý 340 m a spája ostrov Pag s diaľnicou Záhreb - Split. Prejazd cez Pažský most nie je spoplatnený. Na Pag sa dá dostať nielen cez most ale tiež trajektom Prizna (pevnina) - Žigljen (severovýchodná časť ostrova Pag). Z ostrovného prístavu Žigljen do pevninového prístavu Prizna pláva trajekt len 15 minút. Vďaka polohe, mosta a trajektu na Pag je ostrov súčasne i významným alternatívnym smerom z vnútrozemia Chorvátska do Dalmácie a späť.

Cestovný poriadok trajekti na PAG do Novalie - Prizna - Žigljen

<https://www.pagferry.com/>

[https://www.jadrolinija.hr/en/travel/prizna - zigljen pag](https://www.jadrolinija.hr/en/travel/prizna_-_zigljen_pag)

Živé pohľady z kamery na Novaliu + trajektový prístav

<http://www.livecam.novalja.info/index.php>

<https://zrce.com/live-webcams>

<https://m.hak.hr/kamera.asp?g=5&k=24>

Ďalšia doprava na Pag

Existuje aj pravidelná lodná linka Novalja - Rijeka a pravidelné autobusové spojenie Pagu, Novalje, Kolanu a Poveljany s Rijeku, Zadarom, Splitom a Záhrebom.

Podnebie ostrova Pag

Ostrov Pag má veľmi mierne podnebie ktoré je obzvlášť príjemné na jar a na jeseň a je to veľmi slnečný ostrov - z 365 dní v roku svieti slnko na Pagu 280 dní. V zime je priemerná teplota vzduchu 7 °C, v lete 27 °C. Najviac naprší v apríli a októbri, snehové zrážky sú vzácnosťou. Nad ostrovom sa stretáva studený a suchý vzduch z Velebitu a vlhký vzduch z šíreho mora zo západu. Preto je vlhkosť vzduchu na Pagu počas celého roka veľmi vyrovnaná, vzduch je obohatený morskou soľou. Letá sú na Pagu horúce a suché, v popoludňajších hodinách osviežované vetrom mistrálom.

Pažské podnebie je teda mimoriadne vhodné pre rehabilitáciu chorých, ktorí mali alebo majú akékoľvek problémy s dýchacím ústrojenstvom. Odporúčajú sa prechádzky pozdĺž mora alebo po priestranných ostrovných lúkach a kopcovitých pastvinách alebo poliach, obzvlášť počas jari a jesene, ale aj v lete na sklonku dňa.

Pažské podnebie je veľmi vhodné pre tých, ktorí žiadajú aktívnu dovolenku, cyklistov a alpinistov. Môžu tu stráviť príjemné chvíle nielen v lete, ale ešte lepšie na jar a na jeseň. Pažská klíma vyhovuje aj sústreďeniam športovcov - behanie a lezenie po skalách (napr. lezenie v oblasti Ručica v severozápadnej časti ostrova). Výhody pažskej klímy umožňujú pobyt na ostrove počas celého roka.

História ostrova Pag

Tak ako na väčšine ostatných chorvátskych ostrovov na Jadrane, tiež na Pagu bolo zaznamenané osídlenie už v mladšej dobe kamennej. Prvá historicky doložená zmienka o ostrove však pochádza až z 1. storočia n. l., kedy tu Rimania našli ilyrské (liburnské) pohrebisko a sídlisko a zaznamenali ich. Predpokladá sa, že názov Pag vychádza z latinského slova "pagus", čo znamená dedina.

Správne rozdelenie ostrova Pag

Ostrov Pag je administratívne rozdelený na dve časti - medzi dve župy: Licko-senjskú župu so sídlom v Gospići a Zadarskú župu so sídlom v Zadare. Na ostrove Pag sú štyri samosprávne jednotky, a to obec Poveljana, mesto Pag, obec Kolan a mesto Novalja. Hranica medzi Licko-senjskou a Zadarskou župou vedie od mesta Pag stredom pažského zálivu až do zátoky Zrće v severozápadnej časti Pagu a ďalej k letovisku Gajac na západnom pobreží ostrova. Všetko, čo nájdeme južne od tejto hranice, patrí do Zadarskej župy sa spádovým mestom Zadar (88 km z najvzdialenejšieho miesta ostrova). Všetko na sever od tejto línie spadá pod Licko-senjskú župu so sídelným mestom Senj (85 km zo severu ostrova pri použití trajektu Žigljen-Prizna). K Licko-

senjskej župe patrí mesto Novalja s obcami Stara Novalja, Kustići, Zubovići, Metajna a osadami Pajac, Varsan, Dudič, Jakišnica, Potočnica, Lun a Tovarnele. K Zadarskej župe patrí mesto Pag s obcami Gorica, Dinjiška, Stara Vasa, Miškovići, Vlašimi, Košljun, Šimuni, Smokvica a obcí Poveljana. Funkciu miestnej samosprávy plnia jednotlivé opčiny (obce) - mesto Pag (pre Zadarskú župu) a Novalja (pre Licko-senjskú župu).

Zaujímavosti na Pagu

Pag ponúka mnoho atrakcií a zaujímavých miest, ktoré stoja za návštevu. Počas Vašej dovolenky na ostrove Pag odporúčame nevynechať napr. prehliadku **storočných olivovníkov pri dedine Lun** zapísaných v UNESCO, návštevu výroby a predajne **pažského syra v Kolane** alebo **historického mesta Pag**. Športovým nadšencom odporúčame vodné lyžovanie na pláži Zrće.

Turizmus na Pagu

Cestovný ruch je v Pagu najdôležitejšie hospodárske odvetvie. Aj keď pažský turizmus zažil prvý veľký rozmach na začiatku 60. rokov, jeho počiatky siahajú do minulosti. Už v roku 1929 bol vytlačený prvý turistický prospekt Pagu a na začiatku 20. storočia vo Zvonimirovej ulici existoval hotel. Na sklonku 19. storočia v ulici Sv. Marije bol zriadený zájazdový hostinec, ktorý viedla rodina Paro. V súčasnosti Pag disponuje viac ako 12 tisícmi turistickými lôžkami a počas letnej sezóny v Pagu trávi svoju dovolenku pri mori vyše 50 tisíc hostí. Okrem tradičných turistických sídiel na ostrove (miest Novalja, Pag a Poveljana) sú dnes obľúbené tiež ďalšie menšie letoviská - napr. Stará Novalja, Potočnica, Mandre a osady západne od mesta Pag (Vodice, Bošana, Sv. Marko).

Gastronómia

Pažské špeciality možno nájsť vo väčšine ostrovných reštaurácií. Počas leta ponúkajú kvalitne pripravené čerstvé ryby, hlavonožce, mušle, raky a tiež tradičné ostrovné špeciality - jahňacie mäso, pršut a pažský syr.

Hospodárstvo na ostrove Pag

Obyvateľstvo ostrova Pag sa po stáročia zaoberalo chovom dobytky, poľnohospodárstvom, rybárčením, pestovaním a spracovaním olív a v oblasti mesta Pag i výrobou soli. Chov dobytky hral vždy dôležitú úlohu, ale do súčasnosti sa zachoval

len chov oviec. Podľa údajov z roku 1831 bolo na Pagu 51,9 tisíc oviec. Priemerný počet oviec za posledných sto rokov bol 40-tisíc, čo je aj súčasný stav. Chov oviec je základom pre výrobu vynikajúceho pažského syra a ďalších produktov (srvátka, ovčie mlieko, vlna, jahňacie mäso).

Chov dobytky počas posledných desaťročí úplne vymizol, hoci mal v minulosti veľký význam. Na začiatku 20. storočia bolo na Pagu 200 koní, v súčasnosti ani jeden. Somár je symbolom stredomorského spôsobu života a podľa údajov z roku 1881 sa na Pagu chovalo 1152 oslov. Tento počet začal náhle klesať na začiatku 60. rokov - v roku 1960 tu bolo už len 307 oslov. Do začiatku 21. storočia počet oslov neustále klesal. Dnes sa na Pagu stretnete so somármi len výnimočne. Dôležitý bol aj chov hydiny.

Poľnohospodárstvo malo na Pagu druhotný význam. Na ostrove Pag ani nikdy nešlo príliš obrábať pôdu, pretože 86 percent rozlohy Pagu tvorí kamenistá krajina. Z poľnohospodárskych plôch je na Pagu najviac ornice, sádov a vinohradov.

Mestá na Pagu

Povljana - centrum poľnohospodárstva a turizmu

Pažania poľnohospodárske výrobky historicky najčastejšie nakupovali v Povljane a v Gorici. Preto je poľnohospodárstvo na Pagu najviac rozvinuté práve v Povljane. Viac ako v ktorejkoľvek inej časti Pagu sa tu tiež chová dobytok. Povljaňania boli historicky tiež dobrí rybári a obchodníci. Povljana historicky dominovala južnej časti ostrova, bola jeho strediskom, a tak k nej ekonomicky gravitovaly

tiež okolité dediny - Vlašići, Smokvica, Dinjiška, Miškovići a Gorica. Okolo Povljany predtým boli obrovské majetky niektorých pažských šľachtických rodín a budova v centre obce, ktorej sa dlho hovorievalo "*dom*", bola zimným sídlom a horárňou, do ktorej prichádzal veľký počet Talianov a Rakúšanov. Lovili na neďalekom jazere Velo Blato a organizovali zábavy, takže sa Povljana, ako jedno z prvých miest na ostrove, dostala do styku s turizmom. Turizmus sa však začal intenzívne rozvíjať až počas 50. rokov 20. storočia, kedy tu bola založená tzv. "kolónia", do ktorej prechádzali organizované skupiny maturantov, predovšetkým z Poľska. To boli počiatky turizmu v Povljane.

Mesto Pag - centrum ostrova Pag

Mesto Pag je známe pre svoje nádherné čipky a výborný ovčí syr. Mesto je, vďaka svojej búrlivej minulosti, bohaté na kultúrne pamiatky. Určite teda navštívte kostol Nanebovzatia Panny Márie, vojvodský súd (15. storočia), kostol sv. Jiří (patrón mesta Pag), kostol sv. Františka, kláštor sv. Margarita a ďalšie unikátne pamiatky. Môžete tiež navštíviť staré mesto, ktoré je len kilometer od

centra a nachádza sa tu mnoho historických pamiatok. Vidieť tu môžete časti františkánskeho kláštora, rímsky kostol Panny Márie a ďalšie zvyšky antických pamiatok. Dnešný kostol Panny Márie bol postavený na základoch rannej chorvátskej baziliky z 8. storočia. Pre tých, ktorí preferujú aktívnu dovolenku doporučujeme olympijské centrum v regióne Lokunje s tenisovými kurtami a ihriskami pre rad ďalších športov. Zátoka Pag je lemovaná 20 kilometrami štrkových a piesočných pláží: Golija, Kozlinjak, Dubrava, Bošany, tartanové, Sveti Marko, Sveta Marija, Filino a ručiaci Metajna. Kulinárske špeciality môžete ochutnať v mnohých reštauráciách, ako je "Barcarola", "Belveder", "Bile", "Biser", "Dida" a "Pagus".

Mesto Novalja

Mesto Novalja sa nachádza v chránenom zálive v severozápadnej časti ostrova Pag je druhým najdôležitejším miestom na ostrove Pag a postupne preberá štatút hlavného turistického centra ostrova. Leží 26 km na sever od Pagu. Je modernejšie a medzi turistami veľmi obľúbené. V Novalji sa realizuje najväčší počet

turistických nocľahov na ostrove a je tu tiež najbohatšia kultúrna, pohostinná a zábavná ponuka. V reštauráciách, pivniciach a bistrách je v ponuke pestrý jedálny lístok ostrovných pokrmov a rybích špecialít. Bary a tančiarne ponúkajú hudobnú produkciu rôznych žánrov. Novalja ponúka návštevníkom bohatý nočný život odohrávajúci sa predovšetkým na pláži Zrče. Vyhlásená je nielen medzi mladými Chorvátmi, ale aj medzi zahraničnými turistami, od ktorých si vyslúžila označenie "**chorvátska Ibiza**".

História a pamiatky v meste Novalja

Na mieste dnešného mesta stávala pôvodne rímska osada. Jej vznik sa datuje do doby okolo prvého storočia nášho letopočtu. Z tohto obdobia máme uchovaných niekoľko starobylých pamiatok. V 1. storočí n. l. bol vybudovaný Rímsky vodovod, ktorý viedol od zdroja pitnej vody v Kolane v kamenných žľaboch po vrstevnici do Starej Novalije a ďalej tunelom do mesta Novalja. Tento tunel bol vytesaný v skale na výšku postavy a bol dlhý cez 1 km. Koniec tunela si môžete prezrieť v suteréne mestského múzea v Novalji v ulici Kralja Zvonimira. Okrem toho vystavuje múzeum svoju etnografickú zbierku a obrazy miestnych umelcov či staré rímske amfory vyťažené v roku 2004 z vraku potopenej lode pri Starej Novalji. V Novalji si môžete tiež pozrieť pozostatky ranokresťanských bazilík a kostola.

V meste Novalja je nevelké historické centrum. Za návštevu stojí miestne múzeum s expozíciou venovanou histórii mesta a tiež kostol sv. Matky Božej (Sv. Majka Božija). Kostol pochádza zo 17. storočia a bol postavený na pozostatkoch ranokresťanskej baziliky zo 4. storočia. Moderný farský kostol Sv. Kataríny bol postavený až v roku 1906. Je tu tiež rímske múzeum - v jednom z tunajších pivníc bol totiž objavený rímsky vodovodný systém.

Hospodárstvo Novalje

Vďaka veľkému Novaljskému polu, ktoré sa rozkladá od severovýchodného okraja Novalji do zátoky Caska, sa Novaljania po stáročia zaoberali poľnohospodárstvom a pestovali rôzne poľnohospodárske plodiny - predovšetkým vínnu révu, ktorá im vždy v septembri prinášala vysoké zárobky. Väčšina poľnohospodárskych výrobkov z Novaljského poľa slúžila k živobytiu samotných Novaljanov a len menšia časť sa vyvážala loďami na trh do Rijeky. Pred rozvojom turizmu v Novalji sa väčšina obyvateľstva zaoberala poľnohospodárstvom, chovom dobytky a rybolovom. Dobytkárstvo má v Novalji stáročnú tradíciu - vyrábal sa tu výborný ovčí syr a sušilo sa mäso. Tiež je tu dodnes rozvinutý rybolov. Novalja sa nachádza na strane ostrova, ktorá je otočená na otvorené more, a tak rybárske lode ľahko odplávajú až k Rabu, Cresu a Lošinju, občas aj do polovice Jadranu a hľadajú veľké kvalitné ryby. Tie sa solili a sušili na studenej "bóre" a stopy po týchto zvykoch pretrvávajú dodnes v obciach Zubovići, Kustići a Metajna.

Turizmus v Novalji

Turizmus sa v Novalji začal rozvíjať v polovici 20. storočia a od tej doby zásadne zmenil podobu a obyčaje mesta. Prvými hosťami, ktorí do Novalje prišli v 50. rokoch, boli

Poliaci. Novaljania dobre odhadli, čo im cestovný ruch môže poskytnúť, a práve v ňom videli možnosti hospodárskeho pokroku, pretože na rozdiel od mesta Pag nemali žiadny väčší priemyselný subjekt, ako je a bola napríklad pažská solana. Rodinné domy v Novalji sa teda začali upravovať a v 60. rokoch sa tu začali prenajímať prvé izby. Potom boli vybudované prvé hotely - Loža a Liburnija a bol upravený jeden z najkrajších jadranských autokempov - kemp Straško. Počas krátkej doby sa v Novalji otvorilo množstvo reštaurácií, kaviarní, zábavných stredísk a veľký význam v turistickej ponuke začala nadobúdať do tej doby ešte úplne neznáma zátoka Zrće s nádhernou piesočnato-okruhliakovou plážou.

Počet turistov, ktorí prichádzali do Novalje, každoročne vzrastal - z 10 tisíc nocľahov v roku 1963 až na pol milióna nocľahov v roku 2003. S rozvojom cestovného ruchu menila Novalja svoju tvár. Malé prímorské mesto sa začalo urbánne šíriť, bol vybudovaný Gaj na severozápade, na juhu apartmánová osada Gajac a bolo upravené aj samotné centrum Novalje.

Rozvoj turizmu napomohol aj rozvoju podnikania. V Novalji boli sprevádzkované obchodné centrá, banky, bol upravený magistrát, obnovené a postavené cesty, vybudovaný vodovod, energetické rozvody, kanalizácia. V súčasnosti je Novalja jedno z atraktívnejších turistických miest na Jadrane a oplýva pestrou ponukou služieb a atrakcií, ktorá láka turistov zo všetkých svetadielov.

Výlety loďou z Novalje

Z mestského prístavu vyplávajú výletné lode na okolité ostrovy - napr. na Rab, Olib a Silba, Lošinj, alebo do národného parku súostrovia Kornati a prírodného parku Telašćica.

Služby a ponuka mesta Novalja

Promenáda so stánkami so suvenírmí, tržnica s ovocím a zeleninou, banka, bankomaty, pošta, zmenárne, reštaurácie, bary, kaviarne, cukrárne, obchody, letné kino Hollywood (počas letných mesiacov premieta od 21.30 hod.).

Športové vyžitie

V Novalji sú športové strediská s tenisovými kurtami, ihriská pre veľký aj malý futbal, plážový volejbal a minigolf. Na plážach a v mori môžu hostia využívať bohatú rekreačnú i športovú ponuku. Na pláži Zrće môžete skúsiť bungee-jumping alebo trenažér na vodné lyžovanie či wakeboarding.

Cyklistika, turistika, plávanie.

Priamo v Novalji sú k dispozícii osvetlené tenisové kurty (8-12 hod. a 17-20 hod., 20-23 hod.) a ihrisko pre malý futbal - otvorené: 8-12 a 17-23 hod.

Pri pláži Zrče je plošina pre výcvik vodného lyžovania.

Zrče - raj nočného života i prekliatie Novalje

Otvorenie hudobných klubov na pláži Zrče úplne zmenilo ráz Novalje a priľahlých zátok (predovšetkým zátoky Caska, ktorá s plážou Zrče priamo susedí). Mladí ľudia sa na Zrčích bavia v kluboch pod šírým nebom celý deň. Zrče však ožívajú predovšetkým v noci. Počas leta sa tu organizuje mnoho hudobných festivalov, na ktoré prichádzajú mladí ľudia z celého sveta. Nie všetkým na ostrove je však taký druh návštevníkov milý - predovšetkým majitelia apartmánových domov na Caske, ktorí boli predtým orientovaní na rodinný turizmus, dnes nemôžu svojim tradičným hosťom (rodinám s deťmi) ponúknuť pokojnú dovolenku - v noci je tu počuť hlasná hudba z diskoték. A s novými hosťami - mladými ľuďmi prichádzajúcimi za nočným životom, býva často ťažké obstaranie, zvlášť ak sú posilnení alkoholom.

Novalja sa teda začala orientovať práve na bohatých mladých návštevníkov a v tomto ohľade sa z nej stala exkluzívna a žiadaná destinácia.

Prehľad nočných klubov na Zrčiach a kultúrnych akcií na Pagu:

- Aquarius (Zrče)
- Papaya (Zrče)
- Kalypso (Zrče)
- Euphoria (Zrče)
- Cocomo (Novalja)
- Club Vanga (Pag)
- Peti Magazin (Pag)

Pláže a zaujímavosti

V okolí mesta Novalja je niekoľko krásnych prírodných okruhliakových i piesočnatých pláží. Priamo v meste sú pláže skôr kamenisté alebo betónové móla, väčšinou sa jedná o umelo vybudované pláže.

V mestskej zátok sa pred hotelom Liberty nachádza piesočnato-okruhliaková pláž s pozvoľným vstupom do mora. Pri tejto pláži môžete využiť reštauráciu so záhradkou, bar, stánok so zmrzlinou alebo požičovňu vodných bicyklov. Na severozápadnom konci mesta Novalja sa nachádza okruhliaková pláž Babe. Tiež okolo mestskej promenády nájdete niekoľko okruhliakových pláží. Na juhovýchodnom okraji mesta sa rozprestiera okruhliaková pláž Straško (pláž miestneho kempu, platená).

Pláže v Novalji sa však svojou kvalitou nevyrovnajú okolitým plážam. Najznámejšia je okruhliaková pláž **Zrče**, (chorvátsky **Zrće**), známa predovšetkým hudobnými klubmi. Preto je obľúbená predovšetkým medzi mladými návštevníkmi. Z pláže Zrče sú krásne pohľady na vrcholky Velebitu. Na pláž Zrče jazdí počas letnej sezóny z Novalje mestská doprava.

Ďalšími krásnymi plážami v okolí sú: piesočnato-okruhliaková pláž Caska a piesočnaté pláže Planjka a Čista plaža.

Gajac

Asi 5 km južne od letoviska Novalja a 2 km od známej pláže Zrče leží menšie letovisko Gajac pýšiace sa dlhou a širokou kamienkovou plážou. Samotný Gajac je vlastne umelé mestečko vybudované čisto na turistické účely. Sú tu krásne upravené ulice, na ktorých stoja väčšinou malé apartmány a prázdninové domy. Ostatné zázemie sa obmedzuje na niekoľko reštaurácií a bankomat, všetko potrebné

nájdete v neďalekom meste Novalja.

Hoci je Gajac na prvý pohľad pokojným letoviskom, počítajte s tým, že cez letné prázdniny to tu kvôli blízkosti pláže Zrče bude žiť aj do skorých ranných hodín, mnoho návštevníkov Zrče býva práve v tomto letovisku.

Kilometrová veľká kamienková pláž Gajac, niekedy zvaná ako Braničevica, sa tiahne pozdĺž celého letoviska a obklopujú ju bary či menšie kluby. Miestna pláž sa radí medzi tzv. party pláže. Cez deň je síce pokojnejší, ale od večera tu začínajú bujaré večierky, keď alkohol tečie prúdom. Atmosféra je však oveľa komornejšia ako na slávnejšej neďalekej Zrče Beach.

Pláž je výborne upravovaná a zoženiete tu všetky potrebné služby od požičovni lehátok po sprchy.

Mandre

Letovisko Mandre na západnom pobreží Pagu je ideálnym miestom pre všetkých, ktorí od dovolenky očakávajú pokoj, ale zároveň majú radi dostatočné zázemie menšieho letoviska. Mandre všetky tieto podmienky spĺňa - nájdete tu supermarket, mnoho reštaurácií a barov, obchody s plážovým vybavením a suvenírmi aj bankomaty.

Okolo celého letoviska sa tiahne viac ako 3 km dlhá kamienková pláž občas prerušená betónovými mólami. Pláže pri Mandre sú pomerne úzke, ale pokiaľ budete ďalej od centra, sú skôr komornejšieho rázu bez davov turistov. Vybavenie priamo na plážach je slabšie, ale pobrežná ulica, ktorá vedie len pár metrov od pláže, ponúka všetky potrebné služby, reštaurácie i bary.

Pláž Plat

Pláž Plat pri malom letovisku Zubovići je jednou z najkrajších pláží severného Pagu. Nezameniteľný šarm jej dodáva až mesačný vzhľad okolitej krajiny, krásne výhľady na Pažský kanál a najvyšší vrchol Pagu Sveti Vid na jeho druhej strane, nezabudnuteľné západy slnka aj krištáľovo čisté more.

Platská pláž leží asi 1 km od letoviska Zubovići a prezýva sa ju tiež pláž Dražica podľa malinkej osady na východe mestečka Zubovići. Pláž pokrývajú jemné kamienky, nájdete tu požičovňu lehátok a slnečníkov (cca 40 HRK za kus) a jeden malý bar.

Pláž Čista

Na suchom nehostinnom východnom pobreží Pagu sa ako oáza zjavuje obľúbená pláž Čista na hony vzdialená akejkoľvek civilizácii. Pláž pokrývajú okruhliaky s úzkym piesočným pruhom pri vstupe do mora, ktorý je veľmi pozvoľný. Voda je navyše vďaka uzavretej zátokke príjemne teplá a pláž je tak všeobecne veľmi vhodná pre rodiny s deťmi.

Prístup na pláž: z hlavnej cesty vedúcej stredom ostrova Pag sa medzi mestami Kolan a Novalja zhruba uprostred podľa značky dáte vpravo, resp. vľavo, ak pôjdete od Novalji. Na mieste sú 2 bezplatné parkoviská.

Bošana

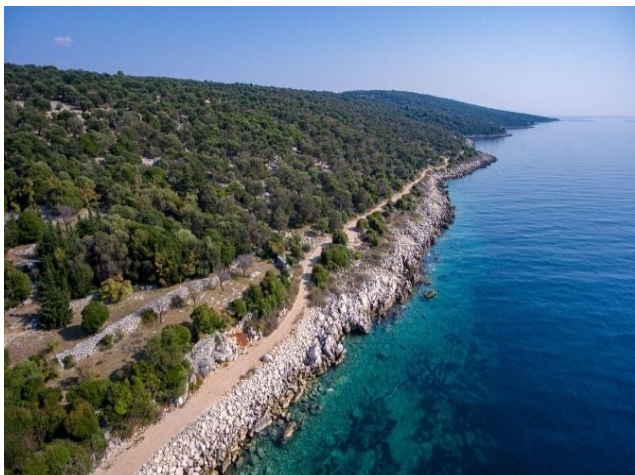

Menšie letovisko Bošana ležiace pár kilometrov severne od mesta Pag je obľúbeným cieľom pre milovníkov fotogenického pobrežia s množstvom menších pláží, skalnatých útesov a priehľadnej vody. Samotné letovisko neponúka okrem pár apartmánov takmer žiadne zázemie, takže je ideálny pre úplne pokojnú dovolenku. Všetko potrebné navyše nájdete len v 5 km

vzdialenom Pagu.

V okolí Bošany nájdete mnoho menších kamienkových pláží zasadených do strmého skalnatého pobrežia s pieskovcovými kameňmi na brehu aj pod hladinou. Tieto pláže sú väčšinou bez zázemia, o to väčšie súkromie na nich ale budete mať. Navyše sa radí medzi najkrajšie a najfotogenickejšie na ostrove Pag. Pás pláží od najväčšej pláže Bošana cez pláže Tihana či Rozin Bok po pláž Sveti Marko meria asi 5 km, takže je neustále čo objavovať. Prístup na pláže je väčšinou po strmých cestičkách alebo schodoch, ale k cestičke vedúcej po útesoch to nie je nikdy ďalej ako 100 metrov.

Pláže polostrova Lun

Polostrov Lun je najsevernejším výbežkom ostrova Pag je so svojou dĺžkou 20 km a šírkou iba 1 km zaujímavým a stále ešte neobjaveným miestom. Polostrov si užijú všetci, ktorí vyhľadávajú pokoj bokom od masového turizmu a malé plážičky na fotogenickom prírodnom pobreží.

Pláže na polostrove Lun nájdete len na jeho západnej strane, ktorú pokrývajú lesy. Väčšina pláží je naozaj malá, niektoré

relatívne ťažko prístupné a väčšina z nich tienená stromami. Pobrežie je kamenisté, pláže obvykle s okruhliakmi alebo čisto kamenisté. More je tu priesačne čisté a členité dno láka na šnorchlovanie. Aj keď sú pláže malinké, nebudete sa na nich tiesniť s davmi ďalších turistov, polostrov Lun je stále skôr pre fajnomekrov holdujúcich peknej neporušenej prírode.

Na polostrove sa nachádza niekoľko pekných upravených a organizovaných pláží so základným zázemím (požičovne lehátok, menšie bary a reštaurácie a upravený prístup do vody):

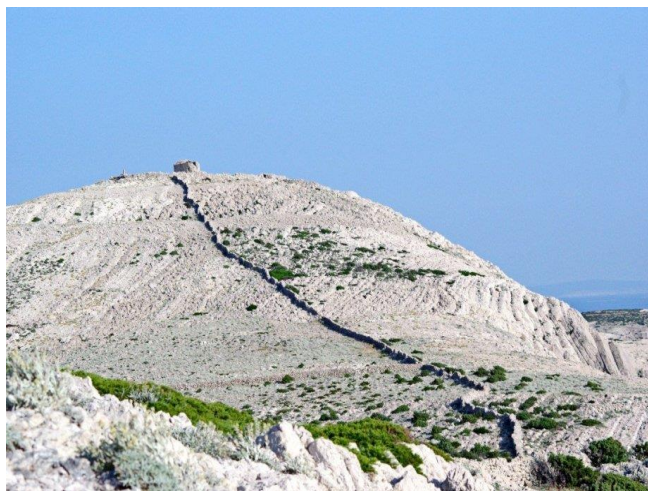
- Pláž Terra Park Phalaris - súkromná pláž campingového rezortu Terra Park Phalaris , nádherná kamienková s miernym vstupom do mora, bez možnosti vstupu mimo hostí rezortu,
- Pláž Kanic - súkromná malá pláž kempu Kanic s upraveným betóno-kamenistým brehom a nádhernou zátokou, bez možnosti vstupu mimo hostí kempu,

Prírodné pláže

- Pláže Potočnica – niekoľko malých kamenistých a kamienkových pláží v letovisku Potočnica s pekným okolím a blízko k apartmánom. Na samom severe je piesočná pláž Kukurina s jemným pieskom , čo je na Pagu výnimka. Pláže nie sú organizované, ale je k nim dobrý prístup, pretože sa všetky nachádzajú v rámci letoviska Potočnica.
- Pláž Borovici - ďalšia čisto piesočná pláž v peknej zátok s betónovým mólom. Prístup od kempu Olea
- Pláž Krcalo – krásna prírodná kamenistá pláž s kamienkovými taškami poskytujúcimi veľké súkromie. Nachádza sa pri letovisku Jakišnica

- Pláž Slatina – malá odľahlá kamienková pláž s ťažším a peším prístupom od najbližšej cesty (cez 500 metrov dlhá cesta z/do kopca), odmenou je veľmi malá návštevnosť
- Minipláže medzi Dudići a Tovarnele – na najhoršie prístupnej zalesnenej časti polostrova nájdete hneď niekoľko malých kamienkových pláží s krásnymi scenériami, na ktoré zavíta len minimum ľudí kvôli ťažšiemu pešiemu prístupu

Sveti Vid

Vrchol Sveti Vid je s nadmorskou výškou 349 metrov najvyšším bodom ostrova Pag. Je jasné, že pre skúsených horaly nepredstavuje jeho zdolanie žiadnu veľkú výzvu, ale pokiaľ sa počas plážovej dovolenky budete chcieť trochu pretiahnuť, je Sveti Vid ideálnym miestom pre výlet. Z vrcholu sa naskytnú nádherné výhľady na Pažský záliv i pohorie Velebit na pevnine.

Na kopec vedú dve cesty:

- z mestečka Kolan je dlhšia (cca 4 km, ak auto zaparkujete na križovatke cesty a turistické chodníky, tak asi o 400 metrov menej), ale miernejšia cesta.
- z mestečka Bošana je krátka 800 metrov dlhá cesta s veľmi vysokým prevýšením

Očakávajte prašnú cestičku suchým kamenistým prostredím bez výraznejšej vegetácie, občas stretnete len ovce. Na vrchole Sveti Vid je malá kamenná mohyla a chorvátska vlajka.

Vlašići

Malé letovisko Vlašići je tým najvýchodnejším na ostrove Pag a väčšina cestovateľov ho minie. Aj keď je vlastne viditeľné z pevniny, je od hlavnej cesty oddelený dlhou zátokou Dinjiška a väčšina ľudí tak zamieri ďalej smerom do mesta Pag či Novalji. Vlašići je ideálnym miestom na strávenie pokojnej dovolenky bez davov turistov v krásnej prírode. Nevýhodou je takmer nulové zázemie, nie

je tu ani žiadny väčší obchod, iba dve malé plážové reštaurácie. Najbližším väčším letoviskom so zázemím je 10 km vzdialená Poveljana.

Prednosťou Vlašići je naopak krásna piesočnato-kamienková pláž v pokojnej zátok s krištáľovo čistou vodou. Pláž nie je okrem dvoch malých barov nijako vybavená, iba jedna z reštaurácií ponúka v sezóne požičanie lehátok a slnečníkov.

Fortica

pevninou.

Prvou zastávkou po prejazde mosta z pevniny je pre väčšiny turistov zrúcanina strážnej veže Fortica po ľavej strane cesty. Tvrdza zo 17. storočia slúžila ako monitorovacie stanovište prevádzky Velebitským prielivom, ktorý bol náchylný na útoky pirátov. K pevnosti vedie asfaltová cesta z hlavnej cesty (cca 250 metrov) a je odtiaľto aj pekný výhľad na Pažský cestný most spájajúci ostrov s

Pažský trojuholník

Milovníci záhad, nevysvetliteľných udalostí alebo dokonca ufológovia by rozhodne nemali vynechať návštevu miesta zvaného Pažský trojuholník, častejšie známeho pod anglickým názvom „Pag Triangle“. Jedná sa o formáciu s rozmermi 32x22x22 metrov, kedy obsah trojuholníka sa charakterom horniny výrazne líši od okolia. Zatiaľ čo krajinu okolo vrchu Tusto čelo, kde sa

trojuholník nachádza, pokrývajú väčšie kamene, vo vnútri trianglu môžete vidieť iba jemne nadržnú horninu.

O Pažskom trojuholníku sa začalo hovoriť až v roku 1999 a odvtedy sa stal cieľom mnohých milovníkov záhad. Viedie k nemu značený chodník suchým kamenistým prostredím dlhá cca 1,5 km od cesty spájajúcej mesto Novalja s letoviskom Metajna.

Olivové háje Lun

Na úplnom severe ostrova Pag, v špičke polostrova Lun, nájdete najväčší olivový háj v Chorvátsku a jeden z najstarších v celej Európe. Na relatívne malej ploche necelých 30 hektárov rastie cez 80 000 stromov olivovníka, z ktorých niektoré sú pôvodné plané prirodzene vysemenené. Podobné háje plných olivovníkov sa v Európe už nevyskytujú vôbec. Takých lokalít, s výskytom voľne rastúcich

olivovníkov, je v stredomorí pomerne málo, a preto je aj táto oblasť na Pagu zahrnutá pod ochranu medzinárodnej organizácie UNESCO ako biosférická rezervácia.

Zaujímavé sú najmä staré mohutné plané stromy, ktoré sa vrúbľovali šľachtenými odrodami, avšak kvôli nebezpečenstvu okusovania malých stromčekov ovcami až v nezvyklých výškach, čo má za následok až 8 metrov vysoké stromy s mimoriadne mohutnými kmeňmi. Tie sú navyše rôzne pokrútené od silných zimných vetrov bóra, na ktoré je práve severný výbežok ostrova Pag veľmi náchylný.

Samotný olivový háj sa nachádza v obci Lun a prístupný je iba za poplatok 20 HRK , vstupenku môžete kúpiť aj online na oficiálnom webe olive-gardens.eu . Otvorené je od pondelka do soboty v časoch 10:00 – 16:00, v nedeľu je zatvorené.

Lunský olivový olej

Keď sa priblížite k jedinej vnútrozemskej dedinke celého polostrova, ktorá nesie rovnaký názov ako táto časť ostrova - Lun. Tým už sa nachádzate v priestore, kde sa od vekov pestovali šľachtené olivovníky, z ktorých sa tiež ešte v súčasnosti lisuje **tzv. Lunský olivový olej** (*Lunjsko maslino ulje*). Tento olivový olej slúži takmer výhradne pre potreby miestneho obyvateľstva Pagu a ostrova Rab, vzdialeného len asi 4,3 námornej míle, čo je zhruba 7,5 km. Návštevníci ostrova Pag ho môžu zakúpiť na tržnici v Novalji, alebo priamo v lisovni tohto olivového oleja v dedinke Lun.

Keď prejdete cestu na druhú stranu, môžete nahliadnuť do olivového sadu. Jeho stromy, ktoré sú vysadené medzi kamennými múrikmi, stále poskytujú svoju produkciu pestovateľom a sú veľmi cenené. Dedia sa po stáročia z generácie na generáciu a každý, kto vlastní niekoľko týchto olivovníkov, je považovaný svojím spôsobom za majetného človeka. Podľa údajov, ktoré sú k tejto lokalite na Pagu k dispozícii, rastie na polostrove Lun asi 80 000 ks týchto šľachtených olivovníkov, z ktorých niektoré sú staré až 850 rokov. Okrem týchto, v dávnej minulosti založených olivových hájov, sú vysadené aj nové olivovníkové plantáže, ktoré budú k úžitku ďalším generáciám obyvateľstva tohto krásneho kúta ostrova Pag (olivovník poskytuje prvé plody až po cca 20 rokoch).

Stará Novalja

V kontraste s letoviskom Novalja je jej 3 km vzdialená časť Stará Novalja jedným z najkludnejších miest na ostrove Pag. Malá osada na brehoch zátoky Novalja sa postupom času rozrástla na dlhé úzke letovisko s vilkami, ktoré väčšinou slúžia ako prázdninové apartmány. Okolie je lemované voňavými borovicovými lesmi a chránená zátoka krásne kludná bez veľkých vĺn. Voda je tu

priezračne čistá a plytká, preto je Stará Novalja veľmi obľúbeným miestom pre rodiny s deťmi alebo turistami vyhľadávajúcimi klud a pohodu.

Šimuni

Menšie letovisko Šimuni leží na západe Pagu v krásnom prostredí členitého a zalesneného pobrežia a niekoľkými krásnymi plážami. More je tu krištáľovo čisté s pobrežím veľmi fotogenickým, navyiac je Šimuni kludným letoviskom, avšak so všetkým zázemím. Šimuni má jednu z najkrajších mestských pláží na ostrove Pag, byť slovo "mestské" berte vzhľadom k vidieckemu charakteru

letoviska s rezervou. Najkrajšie pláže sú na dvoch malých **zalesnených poloostrovoch v centre obce**, kde nájdete všetky potrebné vybavenia. Až na pláž navyiac dosahujú vetvy vzrastlých borovic, ktoré okrem prírodného tieňa nádherne prevoňajú vzduch.

Metajna

Metajna je malé mestečko na pobreží kludného Pažského zálivu ďaleko od centra diania, zároveň ale so všetkým základným turistickým vybavením. Metajna láka okrem svojich krásnych a nie toľko navštevovaných pláží taktiež na zaujímavú okolitú krajinu pripomínajúcu povrch Marsu či Mesiaca.

Metajna je malým letoviskom, nájdete tu hneď niekoľko krásnych pláží, všetky

sú pieskovo-kamienkové.

Pláž Ručica – Jedna z najznámejších na Pagu, leží asi 1 km od Metajny v malej zátok obklopená kopcami. Je dostatočne dlhá (cca 150 metrov) i široká. Vzhľadom k tomu, že je celkoma oddelená kopcom od letoviska, budete si tu pripadať ako na Marse úplne oddelení od civilizácie. Na pláži je malý bar, sprchy a verejné prenosné záchody.

Pláž Metajna – Hlavná mestská pláž priamo v centre je vhodná pre kúpanie večer alebo ráno blízko apartmánov. Pláž je pomerne úzka a cez deň býva preľudnená.

Pláž Sunčana – Krásna prírodná pláž na okraji borovicového hája, ktorá poskytuje prirodzený tieň. Stromov je na tejto časti Pagu len málo, preto je táto pláž extra

výnimočná a obľúbená. Vede k nej asi 700 metrov dlhý betónový chodníček z južného okraja Metajny a nie je nijak vybavená.

Pláž Beritnica – Leží na konci skalného kaňonu Metajna a dá sa k nej dostať iba peši cca 1 km dlhou cestou práve týmto kaňonom od parkoviska pláže Ručica. Cesta nie je vôbec zložitá, ale rozhodne si vezmite pevnú obuv. Samotná pláž leží úplne osamotená ďaleko od civilizácie a je veľmi málo frekventovaná.

Povljana

Juhovýchodná časť ostrova Pag s najväčším letoviskom Povljana je v posledných rokoch rýchle sa rozvíjajúcou turistickou oblasťou s množstvom nových apartmánov. Povljana je kludným moderným letoviskom so všetkým potrebným zázemím, (supermarket, reštaurácie, bary, obchody s plážovým vybavením, bankomaty) ideálnym pre pohodovú dovolenou.

V Povljane sú 4 pláže, z nich dve znesú porovnanie s tými najlepšími na ostrove Pag.

Pláže Mali Dubrovnik a Dubrovnik sú najkrásnejšie v okolí Povljany. Nachádzajú sa na kraji letoviska, obe sú široké a priestranné a skvele upravované. Na plážach sú požičovne slnečníkov a lehátok. Obe pláže pokrývajú jemné kamienky.

Pláž Perilo je menšia a jednou z mála prevažne pieskových pláží na ostrove Pag. Leží na juhu Povljany trochu stranou od centra diania.

Pláž Stara Povljana leží 3 km od letoviska v vo veľmi kludnej zátok. Je ideálnym miestom pre strávenie pohodového dňa, je dosť možné, že i v hlavnej sezóne tu budete sami. Pláž pokrýva piesok preložený malými kamienkami a dá sa k nej dostať autom po vedľajších cestách.

Výroba soli na Pagu

Výroba soli prinášala mestu Pag bohatstvo ale aj ťažkosti. Práve kvôli soli Pažania počas svojich dejín často bojovali, ale tiež vo väčšine prípadov i dobre žili. Tradícia výroby soli pochádza z dôb prvého osídľovania ostrova. Ročne sa v Pagu vyrobí asi 33 tisíc ton soli a bazény pre prípravu soľného nálevu majú rozlohu viac ako 2 mil. m².

Výrobe soli vyhovujú predovšetkým tunajšie geomorfologické a klimatické podmienky. Soľné bazény sa nachádzajú v južnej časti pažského zálivu, v prírodnej plytčine, v ktorej je prúdenie mora mimoriadne slabé. Dno bazénov je prekryté prírodnou vodotesnou pôdou (*chorvátsky poplati*), a tak spolu s neustálym vetrom, ktorý fúka počas jarných a letných mesiacov, boli vytvorené podmienky na rýchle vyparovanie morskej vody a jednoduché ťaženie soli.

Ďalšou výhodou Pagu pre dobývanie soli je skutočnosť, že je tu málo zrážok. Skôr sa soľ vyrábala v bazénoch, v ktorých sa soľ zhromažďovala lopatami a potom sa odvážala vagónmi, ktoré vytvárali kompozíciu nákladného vláčika, odvážajúceho soľ do skladov. Pred vagóny sa soľ odvážala menšími nákladnými loďami a plachetnicami. Po vybudovaní moderného zariadenia v osemdesiatych rokoch 20. storočia zanikol starý spôsob výroby soli. Po modernizácii závodu Solana Pag sa soľ vyrába zahrievaním morskej vody a bazény stratili hospodársky význam, v súčasnosti sú len pamiatkou.

Stálu výstavu venovanú výrobe soli, ktorá historicky významne ovplyvňovala ekonomiku a dianie na ostrove, nájdete v Múzeu soli v Pagu.

Pažské jahňacie mäso

Nielen pažský syr, ale aj pažské jahňacie predstavuje vynikajúcu ostrovnú lahôdku. Bez ohľadu na spôsob prípravy, mladé jahňacie vždy poskytuje výnimočný labužnícky zážitok. Pažské jahňacie je najlepšie v januári, februári a marci, keď trvá dojenie oviec. Je mimoriadne mäkké a veľmi chutné. Najlepšie je, keď sa upečie v rúre spolu so zemiakmi a na grile. Staršie jahňacie je najlepšie varené. Na Pagu sa za mladé jahňacie považuje mäso jahňaťa nepresahujúceho váhu 10 kg.

Pažský syr

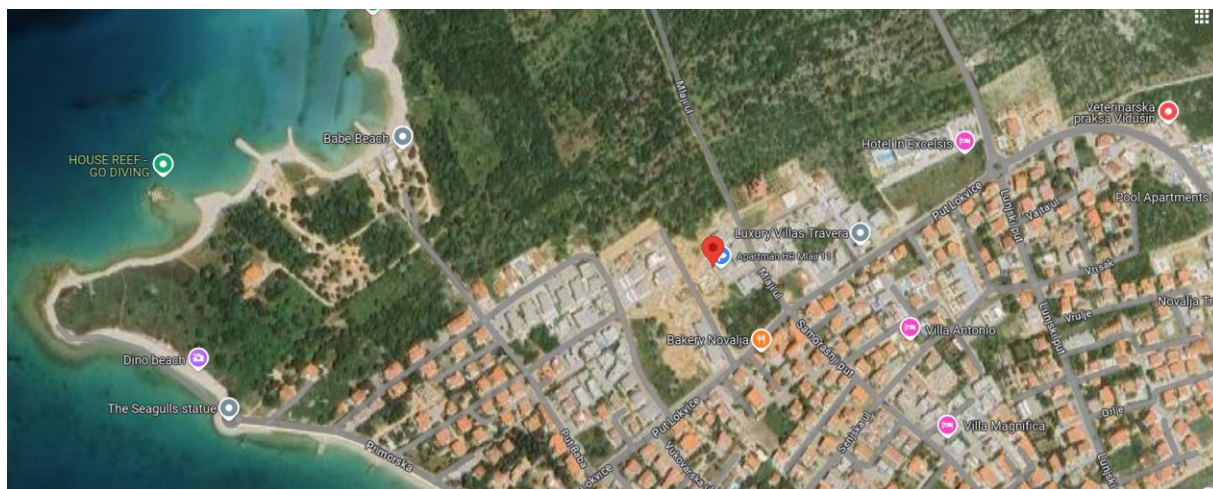
Pažské ovce sa chovajú v kopcovitých oblastiach, na ktorých rastie nízka tráva, ktorá je vystavená soli z morskej vody, ktorú občas prináša bóra. Tieto trávy sú ovciam hlavnou potravou a práve vďaka nim má pažský syr svoju špecifickú a svojráznu arómu. Pre svoju mimoriadnu kvalitu dostal pažský syr od Chorvátskej hospodárskej komory **listinu potvrdzujúcu pôvodný chorvátsky výrobok** a niektorí výrobcovia pažského syra získali významné ocenenia na medzinárodných výstavách syra.

Výrobou pažského syra sa zaoberá okolo 2 tisíc osôb (tj. 800 domácností) a pastieri sú organizovaní v troch združeniach: Združenie chovateľskej pažskej ovce v Kolane, Združenie chovateľskej pažskej ovce v Pagu a združenie Uzorstado v Dinjišće.

UBYTOVANIE !!!

44°33'57.1"N 14°52'16.3"E

44.565866, 14.871186

Otog PAG

Novalia

Mlaji 11

+ 421 948 201 277

+ 421

+ 421

